Radikal, politisk veckotidning. *Lösnummer 15 öre*

13 ÅRG. N:r 31

TIDEVARVET

24 AUG. 1935

OBS! Tidningsbilaga medföljer

Vad har hänt?

FÖRBUNDET FÖR KRISTET SAMHÄLLSLIV, som haft sin årskonferens i Gävle, har vädjat till utrikesministern att Sveriges regering måtte göra allt som står i dess makt för att medverka till att Nationernas Förbunds råd omedelbart sammanträder och om möjligt förhindrar ett krigsutbrott eller gentemot den fördragsbrytande parten vidtar åtgärder enligt förbundsakten.

EKUMENISKA KONGRESSEN har vädjat direkt till Nationernas Förbund om alla åtgärder för att åstadkomma en fredlig lösning av konflikten.

KVINNORNAS FACKLIGA STUDIEKURS i Stockholm antog före avslutandet ett uttalande emot all lagstiftning för inskränkning i gift kvinnas rätt till anställning, under hävdande av att rätten till arbete bör vara oberoende av civilstånd och kön.

MOT INSKRÄNKNINGAR I GIFTA KVINNORS rätt till arbete har även Open Door Internationals fjärde internationella kongress, som just nu sammanträder i Köpenhamn, antagit en kraftig resolution.

NORDENS HITTILLS STÖRSTA sjuksköterskekongress med 1,800 deltagare har samlats i Köpenhamn för överläggning om yrkets brännande frågor.

TREMAKTSKONFERENSEN I PARIS misslyckades då de engelsk-franska förslagen, som gingo ut på upprättandet av en zon under uppsikt av neutrala trupper med uppgift att skydda de mot Abessinien gränsande italienska kolonierna mot överfall från Abessinien, icke kunde godtas av Italien. Medan Eden och Laval måste konstatera fiaskot höll Mussolini nya brandtal för de svartskjortedivisioner, som inom närmaste tiden utskeppas till Östafrika, uppmanande dem att bara »marschera och slå ner alla hinder på sin väg». Konflikten skall nu behandlas av rådssammanträdet i Genève den fjärde september, men Italiens utrikesminister Aloisi har intervjuledes medgivit att utsikterna för krig är övervägande.

Veckovarlen

Realiteter.

Av ***Elin Wägner.***

Vi startade denna rörelse fullt medvetna att vi skulle få pressen emot oss, tigande eller hånande. Veckans skörd av tidningsklipp bekräftar denna uppfattning. De stora stockholmstidningarna anse det under sin värdighet att själva spilla ord på oss men skicka fram landsorten i sina pressöversikter.

Det kunde varit bra med vägledande och uppslagsrik kritik. Men inte ett enda vettigt eller allvarligt menat förslag ha kritikerna haft att ge åt människor som äro förtvivlade över händelserna och i denna förtvivlan resa sig mot kriget. De som föreslå oss att starta gasmaskvägrarrörelse i Italien skulle vara de första att skratta ut oss om vi reste dit. Vi anse oss ha rätt att handla efter vår övertygelse i Sverige, trots att det just nu inte går att organisera den kvinnliga protesten mot kriget i Italien. Man har rätt att anta att den finns fortfarande, liksom 1914. Den tog sig heroiska uttryck den gången men var oorganiserad och därför maktlös. Man bör organisera medan tid är.

*

»Varför tro icke uppropets författare på skyddsrum, gasmasker och källare, vilka dock äro påtagliga realiteter?» frågas. Svar: Vi tro att Brunkebergstunneln och det underjordiska Karlskrona äro realiteter för militären men inte för oss. Vi tro att det finns en del källare där några civila kunna krypa ner för att skydda sig för explosioner och eldsvådor, men vi tro icke att de samtidigt kunna vara en trappa upp för att skydda sig för de giftiga, tunga gaser som sjunka neråt. Vi tro att hela den här skyddsapparaturen är en hemsk krigsleksak, dess hemskare därför att ingen som leker med den tänkt in levande människor och verkliga situationer i den.

*

Man har gjort sig löjlig över vår tes att de fattiga skulle vara mera utsatta

(Forts. å sid. 2.)

Kvinnornas Representantmöte.

Ned med Vapnen i alla länder.

Åttiotusen röstsedlar, femtiotusen upprop om det vapenlösa upproret och femtiotusen särtryck av Amelie Posse-Brázdovás artikel ha sänts ut från expeditionen för *Kvinnornas Representantmöte »Ned med Vapnen i alla länder»* sedan förra fredagen. Efterfrågan på röstsedlar har varit kolossal. I flera städer och orter ha små kommittéer bildats för att organisera spridandet och insamlandet av röstsedlar. Propagandaarbetet bedrives på de mest skilda trakter med fart och energi och de inströmmande sympatibevisen för rörelsen ha varit överväldigande.

De första hundratalen förseglade valkuvert ha nu redan skickats in och nya packar komma dagligen till postbox 2166, Stockholm 2.

På grund av den korta tid som stod till buds för både kandidatnomineringen och valarbetet, har tyvärr ett stort antal förslag på kandidater till Representantmötet kommit in *för sent* för att hinna komma med på förslagslistan. Flera av de tillfrågade kandidaterna ha heller icke hunnit svara inom den utsatta tiden. Deras namn ha sålunda icke kunnat tagas med på den slutgiltiga vallistan. Bland dem som svarat *i tid* men icke *skriftligen* voro fyra kandidater, nämligen fruarna Frida Hagen, Ystad, Ellen Svedberg, Eskilstuna, Agnes Söderquist, Västerås, Inez Wickström, Söderhamn. På grund av systemet med den skriftliga kontrollen kommo deras namn icke med på den första upplagan av vallistan. En tilläggslista med dessa fyra namn har därför utgivits och utsänts till respektive orter och i den senare upplagan av vallistan är de införda.

Alla vallistor skola vara expeditionen tillhanda senast måndagen den 26 augusti. När veckans nummer av Tidevarvet kommer den ärade läsekretsen tillhanda återstår sålunda ännu några dagar för valarbetets fullföljande. Vi be Eder att använda den korta tid som återstår till att sprida röstlistor i massör, agitera för röstning och hjälpa till med vallistornas insamlande och insändande.

(Forts. å sid. 2.)

Greta Wavrinsky:

"Att lyckligt genomföra ett krig."

— Själv vill jag hellre förgås i ett kommande krig, än genomleva mitt liv i ständig förberedelse, i aktiv väntan på krig.

I n:r 2 av den skriftserie som riksförbundet för Sveriges försvar utsänder finner man som första sats: »Ett väl organiserat och tillräckligt luftförsvar är i våra dagar en ovillkorlig förutsättning för att kunna hålla ut och lyckligt genomföra ett krig.» Vilka av de makter som deltogo i världskriget anse att de »lyckligt» genomfört ett krig, även om de nominellt stodo som segrare och i likhet med Clemenceaus Frankrike lyckades påtvinga världen en fred som i deras egen tanke för all framtid skulle skydda Frankrike för ett militariserat Tyskland. Versaillesfreden krossade Tyskland som militärstat, undergrävde dess ekonomi och trodde sig därigenom kunna förinta denna stormakt mitt i Europas hjärta. Utvecklingen har själv visat vilken väg vi ha att gå. Nationernas självhushållningstid är för alltid förbi. Man kan inte vrida den tekniska utvecklingen bakåt. Vi måste sträcka ut våra händer i känsla av samhörighet och gemenskap till andra nationer, om vi över huvud taget vilja leva.

Det framhålles vidare vikten av »civilt luftskydd.» *Själv vill jag hellre förgås i ett kommande krig än genomleva mitt liv i ständig förberedelse, i aktiv väntan på krig.* Vi måste högt säga ifrån att vi neka att låta paralysera oss av kriget. Att skydda en hel nation är ogörligt. Vilka skola skyddas? De som ha råd att köpa egen gasmask och ha råd bygga egen bombstark källare?

Vidare: »Ett modernt krig är inte blott härarnas och flottornas krig, det är hela folkens». Klarare kan man inte uttrycka sig. Nu veta vi det och böra handla därefter. Det är: neka att ha något som helst med krigsförberedelser att göra. Vi vilja inte att krig ständigt skall ingå i

(Forts. å sid. 4.)

Sten af Geijerstam:

Två européer.

II. ROMAIN ROLLAND.

Då en föregående artikel under denna rubrik, Två européer, talade om Thomas Mann, var det i anledning av en nyutkommen samling essäer, av vilka fem hyllade den *tyska* andens stormän och den sjätte fick sin personliga accent genom författarens bitterhet över att vara landsflyktig. — Som beteckning för Romain Rolland är ordet europé för trångt; tanken på ett Paneuropa avvisar han indignerat som en ny form för partikularism.

För oss är det emellertid naturligt att tala om Thomas Mann och Romain Rolland som européer. Båda har genom sin vägran att låta andra, högre idéer underordnas nationalismens idé ställt sig i harnesk mot sin nation. Båda har nödgats välja exilen, i de politiska flyktingarnas klassiska hemland, Schweiz. Ingendera vinner numera gehör i sitt fädernesland, båda talar i stället till Europa, där en större eller mindre publik väntar på deras ord som på paroller.

En jämförelse för övrigt skulle visa fler olikheter än likheter. Redan stilen röjer skilda temperament. Mot Manns behärskade ironi och sinnrika men sakliga prosa svarar hos Rolland ett brinnande högstämt patos, uttryckt utan konstfulla förklädnader i en upphöjd och nobel retorik, som inte undgår att ibland verka monoton. Mann är först och främst konstnär, Rolland förkunnare; »Europas samvete» har en av hans beundrare kallat honom.

Romain Rolland är av gammal fransk släkt. Han föddes (1866) i en småstad i den franska provinsen, där han tillbringade barndomen under stilla och lyckliga förhållanden, tidigt i nära kontakt med musikens och litteraturens mästare. Sina gymnasie- och universitetsstudier bedrev han i Paris.

Efter ett par års vistelse i Italien återkommer han till Paris som lärare i musikhistoria vid Ecole normale. Han utger

(Forts. å sid. 4.)

Tävlan!

Aktionen "Ned med vapnen i alla länder"

söker ett symboliskt uttryck för sitt arbete, användbart till

fana — brevmärke — knapp.

En detalj av fanans teckning kan tänkas användbar för knappen.

Förslagen — i svart och vitt eller 3 färger — torde insändas anonymt med signatur o. adress till "Vår fana" Triewaldsgränd 2III, Stockholm 2.

Även skriftliga förslag om hur en tecknare skulle utföra tanken mottages. *Det brådskar!*

Ned med vapnen i alla länder!

Vallistan upptar 317 namn från hela landet!

Välj ut 70 representanter ur listan!

Samla in röster!

Listorna kunna sändas till valbyrån ännu t. o. m. måndagen den 26 aug. adress Box 2166, Stockholm. *Bliv med i det vapenlösa upproret mot kriget!* Skänk bidrag. **Postgiro 58825.** Valbyrå: Triewaldsgränd 3, 3 tr., Stockholm.

Välj ombud till

KVINNORNAS REPRESENTANTMÖTE

i Stockholm den 1 september!

Bilaga medföljer.

TIDEVARVET

Radikal politisk veckotidning.

REDAKTOR: *Carin Hermelin.*
ANSVARIG UTGIVARE: *Ada Nilsson.*

Utkommer varje **helgfri lördag.**
Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
Inneh.: *Eva Andén.*
Norrlandsgatan 18.
Tel. 75 75, 76 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker, Boutredningar och testamenten, förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Infört genom Stockholms Läkarförening
Dr. Andrea Andreen-Svedberg
har flyttat till John Ericssonsgatan 6.
Tid till mottagn. erhålles per tel. 119085 eller 501211.

Stockholms stads Poliklinik
vid Kornhamnstorg 4
Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—10 f.m.
För havandeskapet och dess sjukdomar.
För medellösa kostnadsfritt, för andra mot erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM
LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid. Tryggt och ogen., vårdk.
Tel. 778 24.

TANDKLINIKEN
Södermalmstorg 4
Mottagn. vard. 10-1, 5-8, lörd. 10-5. Annan tid efter överensk. 40 77 10. Leg. tandl.
Kostnadsfri rådfr. Billig tandvård.

DAMFRISÖRER:

Zanders Damfrisering
Rekommenderas.
JOHN ZANDER, Frisörmästare.
Guldm. o. Dipl.
Paris, Wien, Berlin, München.
Humlegårdsg. 22, 1 tr. Tel. 62 16 16.
Man spricht deutsch. English spoken.

En permanent som HÅLLER
får Ni m. äkta oljor för 7:—, allt inb., samt OLJEHAMP. med MASSAGE. GARANTI. T. 33 33 31.

Centralbadets damfrisering
rekommenderas
Elegant. Tel. 20 95 92. Förstklassig.

Alimonda-Institutet
40-årig homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även pr korrespondens. Begär prospekt och frågelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Uno Oldenburg J:or
Jur. Kand.
Drottninggatan 4, tel. 21 30 44.
Alla slags juridiska uppdrag: Rättegångar, skilsmässor, boskiln., äktenskapsförörd, bouppteckn., testamenten.

Arméhanddukar 86 cm.
långa, hellinne, fällande, med hängsre, nästan outslitliga, passande till elegant kökS- som toletthanddukar, gria endast 6,50 pr dusn. Obs.! 3 dusn. fraktfritt.
Oskarsons Lager, Kungsg. 70, Sthlm.

Riksdagshistoriska Utställningen i Nationalmuséum.
Öppen alla vardagar (utom måndagar) 10—4. Söndagar 1—4.
Entré 50 öre.
Onsdagar, torsdagar och fördagar tillkommer entré till Nationalmuseum: 50 öre.

Svenska Arbetarnes Allmänna Begravningskassa
inkjuder härmed till försäkring varje frisk person mellan 15—50 år. Försäkring lämnas från 100 till 4,000 kronor med vanlig livförsäkring (begravningshjälp) eller kapitalförsäkring med beloppets utbetalande efter viss tid. Kassan är registrerad med godkända stadgar och verksamheten därför med full garanti för de försäkrade. Hela uppsparade vinsten av verksamheten tillfaller de försäkrade. Kassan har 60,000 medlemmar i över 800 lokalavd. över hela landet. Fondar 3,300,000 — kronor. Årskärld nebjäljefond för obemedl. medl. Lokala begravningskassor kunna kollektivt ansluta sig. Stadgar och upplysningar erhållas från kassans expedition, Ramnäs kyrkbg.

kvalitets 10 Frukt
FRUKTCENTRALEN

RES TILL Rönninge Gård,
Frälsningsarméns Pensionat och Vilohem, Rönninge, tel. 19. Rofylld vilioort. Bra rum. God husmanskost. Fullt modernt. Moderat pris.
OBS.! NÄRA STOCKHOLM!
Föreståndare *Hj. Johanson.*

Torine Torines
Symaskinsreparationer av verkl. fackman. — Reg. Husqvarna, Singer fr. 35 kr., Nilo elektr. Nähgt. Absolut billigast, med fierårig garanti.
RAGVALDSTR. 3, v. Hornsg. 34, Tel. 43 52 82. och Kiara N. Kyrkbg. 30, vid Postan. 31 83 18.

Bagarstugan
HORNSGATAN 37 „ Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 „ „ 73 37
GÖTGATAN 52 „ „ 333 90

GULLRINGS HUS
LÖSER EDER BYGGNADS-FRÅGA PÅ BÄSTA SÄTT
Låt Er egen smak bli avgörande för villabygget. Meddela oss Edra önskemål angående utformningen av det blivande hemmet. Utan prisförhöjning åtaga vi oss leveranser efter Edra ritningar. Begär vår intressanta och innehållsrika katalog över monteringsfärdiga trähus och sportstugor.
GULLRINGENS TRÄFORÄDLING
Kungsgatan 5, Stockholm.
Tel. 21 01 18, 21 23 18.

ROSENDAHLS VILOHEM Rönninge **18**
för Klena och Trötta
Högt beläget vid skog.

Det är i alla fall
IDUN
som passar Er och familjen bäst. IDUN ger trevnad och något av värde.
Köp veckans aktuella nummer eller prenumerera genom postgiro 1235. Det är bekvämare — och billigare.

Den 24 Aug. 1935.

I förbigående.

Anslutningen till uppropet för »kvinnornas vapenlösa uppror mot kriget» har blivit överväldigande stor. Det förefinns påtagligen en bestämd önskan hos kvinnorna även i vårt land att göra en allvarlig protest mot kriget. Det märks också på de skriverier emot uppropet med vilka man bevärdigat detsamma. Även detta är en reklam, men som vanligt förekommer en del felaktiga meddelanden.

N. D. A. publicerar en artikel, som enligt uppgift, var skriven före uppropet ,och som slutar med ett P. S. för att bemöta detsamma. Man skulle nästan kunna tro att även detta P. S. var skrivet på förhand. Artikeln talar mot nationell avrustning. Uppropet talar om *internationell* avrustning, *vilket torde observeras.* Uppropets egentliga innehåll beröres knappast. Artikelförfattaren ivrar mest för missionsarbete för freden i Ryssland. Det är väl intet som hindrar vederbörande att bedriva ett sådant arbete. Artikeln slutar med att uttala sin tro på att kvinnorna *i framtiden* ska kunna komma till resultat i fredssaken. Men om kvinnorna av i dag sitta med händerna i kors, lär nog framtidens kvinnor svårligen få se något resultat utan äläggas det vägröjningsarbete, som nu vilar så tungt på vår tid.

Medan N. D. A. genom oriktiga rubriker söker misstänkliggöra kvinnornas samling kring fredsfrågan, ställer en landsortstidning sig i stället helt oförstående. Den ärade tidningen känner påtagligen inte till en organisation, som heter »Internationella Kvinnoförbundet för fred och frihet». Den förstår således icke, att detta förbund är med i aktionen, och att det här rör sig om en *internationell* aktion. Vidare talas om att man inte får »glömma att varhelst en krigisk man verkar, där finns ock en kvinna i närheten». En mycket egendomlig sats! Betyder det t. ex. att det är för en kvinnas skull, som

Realiteter.

(Forts. fr. sid. 1.)

för bomber än de bemedlade. Troligen tycka de fattiga det är mindre lojligt, när de besinna att de icke ha råd att köpa gasmasker eller portativa pläthytter med oxygenapparater eller lädersäckar med luftpumpar att lägga barnen i. Att inte tala om att de äro stängda från de rikas möjlighet att i god tid proviantera konserver och fly i bilar till sommarvillorna.

*

Man talar om våra demagogiska fraser i samma andetag som man försäkrar att Sverige kan och bör »skaffa sig ett luftskydd som fungerar perfekt». Ha de som tala om ett effektivt luftförsvar en aning om vad det vill säga? Första försvarslinjen är militärflyget, som själv gör luftanfall eller med hjälp av markförsvaret förhindrar sådana. Hur vågar man säga som man gör: så och så många flygplan behövs för att få försvaret effektivt? Man vet ju inte vilken fiende man får, vilken utrustning han har, inte heller vad han vill vinna eller vad han vill offra för att vinna det, vilket icke kan sakkunnigt räknas ut i förväg eftersom det beror på graden av hans desperation.

Andra försvarslinjen är det passiva skyddet, men vem av dem som klandrar oss för att vi inte lita på det, har tänkt ut vilken upp-och-nervändning av vår tillvaro det kommer att bli om vi skola planmässigt göra vårt liv gas- och brandsäkert och ständigt i alla dispositioner inrätta oss för luftanfall? Vi påstå att ingen har tänkt tanken ut eller vågar lägga fram kalkyler som hålla.

*

Vidare hånas vi samtidigt för att vi tro på Nationernas förbund och för att vi ställa oss i opposition mot männen. Detta förbluffar oss något, ty det är väl snarare rörande av oss att vi hålla på det system till fredens bevarande som skapats av manlig intelligens. Fröken Fröberg vill lära oss att N. F. icke har någon makt. Men Nationernas förbunds makt är summan av dess staters makt, därest de enas om att använda den, så enkelt är det.

*

Ett argument värt att ta upp är det att vi icke ha anledning till någon särskild kvinnoaktion, emedan vi i förhållande till kriget äro likställda med männen. Emellertid stå vi så tillvida i en särställning att vi icke skapat krigssystemet — hur skulle vi stackars kvinnor kunna det som bara »tänka med hjärtat och inte med hjärnan» enligt Örebro Dagblad? — Ej heller äro vi inrangerade i detsamma. Inför utsikten att bli infångade som vissa länders kvinnor blivit det, protestera vi på den punkt där vi närmast äro berörda. Det är självklart en förfalskning då det säges från Eskilstuna att vi därmed förklarat oss vara bättre än männen och ha mindre ansvar för det som sker.

Att Tidevarvet exempelvis alltid betonat det ansvar kvinnorna ha genom sin passivitet vet redaktör Selander mycket väl.

*

Kvinnorna ha snabbt och i stor utsträckning fattat meningen med röreisen medan de herrar som fört talan för männen i pressen inte ens gjort ett försök att förstå den. Visserligen representera de gudskelov inte alla männen, men där måste ändå finnas någon skillnad i inställningen, i själva graden av bundenhet vid det gamla systemet.

Dessa skrivande herrar stå innanför systemet, tillsamman med Eva Fröberg. De reagera stundom mot dess urartning, men de böja sig ändå lydigt under de groteska konsekvenserna därav. Det kalla de att räkna med realiteterna.

Vi som gjort uppror ha flyttat utanför systemet åtminstone i vårt tänkande. Det är därför vi vilja sticka vår käpp i ödets hjul. Kanske hejda vi farten. Kanske går bara käppen sönder. Det kan inte hjälpas då.

*

Det betyder ingenting om inte en del kvinnor vill bli skyddade eller låta sig utnyttjas, för maskinerieet ska gå vidare ändå, heter det. De som resonera så likna en viss landsfogde som skaffat gasmasker åt sina fjärdingsmän Vi andra undra om en ensamt överlevande fjärdingsman längre är en fjärdingsman.

Elin Wägner.

Kvinnornas Representantmöte.

(Forts. fr. sid. 1.)

Sedan vallistorna inkommit den 26 augusti vidtar *rösträkningen omedelbart.* De sjuttio kandidater som fått högsta röstetalet äro valda. De som komma närmast i röstetal inträda i mån av behov som suppleanter. De valda representanterna komma omgående att underrättas om resultatet av valet samt få närmare detaljer om mötet.

Representantmötet äger rum i Stockholm den första september. Utom de 70 valda representanterna äga de som *deltagit* i röstningen rätt att närvara vid mötet som åhörare. *Anteckna på röstsedeln om ni önskar deltaga i mötet!* Lokalen för mötet kan bestämmas först med ledning av det antal åhörare, som anmält sig. Deltagarekort komma att tillsändas vederbörande.

Alla försändelser ställas till *Kvinnornas Representantmöte »Ned med Vapnen i alla länder»,* Box 2166, Stockholm 2.

Expeditionens adress är Triewaldsgränd 3, 2 tr., Stockholm. Telefon 11 99 75. Postgiro 58825.

*

Bland de hundratals brev som Representantmötets expedition och Tidevarvets redaktion fått mottaga med anledning av kvinnornas resning mot kriget anföra vi ett par, som ge ett starkt uttryck för det intresse saken väckt.

En skriftställarinna har sänt oss följande:

— Elin Wägner skriver i n:r 30 av Tidevarvet: »All makt ligger på andra sidan: Myndigheternas, pressens, det mångtusenåriga systemets och traditionens makt.» Det är sant. Makt till en tid. Men vi ha med oss den starkaste makt i världen, *viljans* makt. *En mans vilja* har skapat diktaturen. *Samlade kvinnors vilja* bräcka diktaturen.

»Jag är gammal, orkar inte vara med i de ungas arbete, men jag hoppas jag skulle kunna och väga dö utan gasmask och skyddsrum om det kräves av mig. God lycka, tack för att Er lilla modiga skara hjälper viljan att bli stark.»

— Ett varmt tack för det behjärtade initiativet att ge praktisk form åt de tankar och önskningar, som i dessa dagar fylla så många av oss, skriver ett lärarpar från en av våra större städer.

— Vi tro på möjlighet för fred. Vi tro att den skall vinnas, ej så mycket genom sanktioner av olika slag som framförallt genom den enskilda människans avståndstagande. Vi tro att Ni vid Eder vädjan funnit den väg, på vilken krigen komma att avskaffas, nämligen *de enskildas massvägran att lämna sitt deltagande till detta för civiliserade människor ovärdiga sätt att göra upp tvister.* Krigen ge ingen garanti för att den, som verkligen *har* rätt också *får* rätt, endast makten triumferar alltid. — — När de enskildas samveten med kraft komma att göra sig gällande — — då nedläggas vapnen, då behövs inte mer än en relativt obetydlig internationell polisarmé, med frivillig värvning.»

C. H.

Mussolini vill ha krig med Abessinien, så är detta knappast troligt. Ty vad krig alltid och allt fortfarande går ut på är *makt* och *pengar.*

Männen slåss! Och kvinnorna ska beundra, hur de slåss.

Men vi kunna icke beundra att männen slåss!

HULTAFORS

Fysikalisk - Dietisk - Kuranstalt

Behandling av *reumatiska* åkommor, *nervsjukdomar, mag- och tarmlidanden* samt andra *kroniska* sjukdomar. Alla moderna badformer, elektricitetsbehandling och massage. *Individuell diet.* Vegetarisk och blandad kost. Helpension. Begär utförligt prospekt. *Moderata priser. Inga drickspengar. Överläkare: D:r E. Garby.* Postadr. Hultafors. Tel. Borås 695, Rävlanda 68, Hultafors 16.

Under samma regim: Nyhyttans Badanst., Järnboås, öpp. hela året, Ekebyholms Badanst., Rimbo, öpp. sommarm., Stockholms Fysik. Kuranstalt.

Spänningen i Frankrike.

Lavals sparsamhetsdekret har föranlett oroligheter i flera franska städer, där olika yrkesgrupper demonstrerat emot lönesänkningarna. Strejker ha utbrutit på tre stora atlantångare. I Brest, Toulon, Paris, Le Havre ha sammanstötningarna mellan demonstranter och polis kostat hundratals skadade.

En fransk politiker, som tillfrågades om den växande spänningen mellan höger- och vänsterpartier i Frankrike, gav för några månader sedan det förvånande svaret: Om spänningen kvarstår även efter den femtonde juli är det troligt att det kommer till allvarliga sammanstötningar...

Så underligt detta svar än kan tyckas ha de verkliga händelserna visat att politikern hade rätt. Den femtonde juli innebär en viktig tidpunkt i det offentliga livet i Frankrike — skolorna slutar, ferierna börjar, en stor del av affärs- och industriföretagen stänger — det är en sorts sommarsömn som börjar — och för att avbryta den behövs det verkligen allvarliga händelser.

I fjol, när det var ännu mera oroligt och feberaktigt än i år, medförde den femtonde juli en absolut och för alla märkbar avspänning. Människorna, som hade hetsat upp sig, blivit ifrån sig, manifesterat och demonstrerat, packade då sina koffertar, tog sina metspön och reste till havet eller satte sig vid stranden av någon av de milda, lugna floder, som är så karakteristiska för det franska landskapet. Ett lands eller en rörelses mentalitet lyder samma lagar som individens. Avspänningen, det själsliga och faktiska klimatombytet kom överhettningen att gå tillbaka och efter ferierna började livet på nytt i den vanliga jämvikten, den vanliga takten.

Man behöver inte vara någon politiker, man måste bara *känna* ett lands eller en stads atmosfär för att förstå, att den här gången var det inte fråga bara om några explosiva känslor, som det var för några månader sedan. Orsaken var inte en tillfällig otålighet eller upphetsning utan det obestämbara tillstånd, som fransmännen kalla »malaise» och som kan växa från en mycket vag känsla till en mycket bestämd aktion.

Och utan att gå på möten och rådfråga ledande personligheter, utan att på minsta vis blanda sig i det politiska livet, som alldeles hotar att dränka den personliga tillvaron, kunde man känna den växande spänningen, kunde man gissa att det som den här gången höll på att dra ihop sig inte var en tillfällig affekt utan ett djupt missnöje, som hade sin grund i allvarlig eftertanke. Och redan på långt håll kände man hur de enskilda gruppernas verksamhet skärptes. Arbetet både till höger och vänster intensifierades och på kort tid var den politiska bild vi hade bara för ett år tillbaka — en obestämd, konturlös bild, med flytande gränser, fullständigt förvandlad.

Det är alldeles tillräckligt att konstatera att Frankrike nu förlogar över tre stora politiska formationer, vilkas slag- och explosionskraft kommer att bli en mycket viktig faktor att räkna med för framtiden. Vid demonstrationer är inte det avgörande hur stort deltagandet är, hur häftig polischocken, inte ens hur många offer man kan räkna till. Det finns detaljer, som är viktigare än allt detta. En plötslig sammanstötning kan vara ödesdiger nog, och kräva många offer utan att man därför kan dra några slutsatser om spänningen i landet.

Det viktigaste denna gång var *planmässigheten* i förberedelserna till de demonstrationer som inte alls begränsades bara till arbetarna — den här gången strejkade förmännen, officerarna på de stora transportfartygen, och bland de jämförelsevis fåtaliga demonstranter, som ännu sitter kvar i fängelserna, befinner sig både statstjänstemän och lärare från olika skolor.

Hur oriktigt det än vore att beteckna dessa händelser som revolution — de hade i varje fall alla en revolutions yttre kännetecken, krossade fönsterrutor, plundrade butiker, nedvräkta lyktstolpar, barrikader, gatustrider som räckte i timmar — lika kortsynt vore det å andra sidan att förringa oroligheterna, bara se ett utbrott av missnöje däri, orsakat av att ett par hundratusen människor stod inför en omedelbar lönesänkning.

Tillämpandet av dekretlagarna, som beslutats, ratificerats och använts med ilande hastighet, har visat den stora massan hur tunga de offer är, som fordras av den. Verkningarna är särskilt för de små löntagarna mycket kännbara och det finns anställda, vilkas löner under det sista året sänkts med mer än trettio procent.

Visserligen är det sant, att liknande åtgärder tillgripits i andra länder, som t. ex. Italien eller Nederländerna, hand i hand med en ögonblicklig, genast kännbar sänkning av livsmedelspriserna. Man påminner sig, med vilken järnhård energi prissänkningen tvangs igenom i Italien och man såg full av beundran hur de kungliga dekreten i Nederländerna åstadkom en prissänkning för livsmedel på omkring 25 procent — och vad mera är, hur denna prisnivå också blivit beståndande.

Hittills har varje aktion för billigare livsmedel i Frankrike, som numera är ett av världens dyraste länder, varit fullkomligt ett slag i luften. De nya dekreten skall nu åstadkomma denna prissänkning. Men Frankrike ställer sig tvivlande till ett sådant experiment. Man känner svårigheterna, de omtälga punkterna, intressena, som står på spel.

Denna oro, som är djupare än man på avstånd kan tro, detta avvaktande tillstånd gör att spänningen växer och det är omöjligt att förutse den kommande utvecklingen. Om Lavals aktion får den avsedda verkan är det troligt att oron lägger sig och att den underbara, latinska jämvikten, som ligger under den starka rörligheten i sinnena, åter kommer till sin rätt. Men om dekreten bara visar sig vara pappersförordningar, då kan man befara att dagarna i Toulon och Brest endast var ett förspel.

Paris i aug. 1935.

Elisabeth Janstein.

"Vi vilja dö för il Duce"!

Per l'Italia nostra: eia, eia, alalà!

Italien måste bli en krigarnation, vars hela tillvaro leves i överensstämmelse med de militära kravens nödvändighet.

— Italien måste bli en nation som förstår att kriget är något, som beledsagar människan från födelsen till graven och att protokoll och fördrag är tillfälliga och förgängliga parenteser.

Italien måste vara färdigt icke för kriget av i morgon men för kriget av i dag!

Detta är de satser som Mussolini redan i åratal utslungat och efter vilka han för sin politik. Efter dessa satser formar han hela den italienska ungdomens fostran — från sitt andra eller tredje till sitt femtiofemte år bindes varje manlig italiensk medborgare av sträng militär disciplin.

Hur denna länge förberedda oavlåtliga krigspropaganda och krigsuppfostran verkar inför dagens spända situation har *Andreas Vinding* i St.-T. för den 16, 17 och 18 augusti skildrat i tre målande artiklar. Den krigslust som i månader skickligt underblåsts fick i Mussolinis nyligen hållna tal i Eboli åter en kraftig stöt framåt. Mussolini brukade »ibland fullkomligt obehärskade uttryck» och använde hela sin gamla kraft som folkupphetsare. »Vid slutet av talet slog Mussolini i ett formligt vulkaniskt vredesutbrott omkull högtalaren med ett slag av sin knytnäve.»

På dessa utbrott svarar befolkningen ibland med en explosionsartad krigshänförelse. Det *finns* dock röster, som påminna om att i trettio år har Italien oavbrutet fört krig och nu längtar man efter fred. Men de rösterna gör sig inte mycket hörda.

Ohygglig är Vindings skildring av truppernas utskeppning till Afrika. De unga männen följda av släkt och vänner gå sjungande ombord och på varje fartyg som avgår från Neapel hänger i aktern en fana med påskriften: *Vi vilja dö för il Duce!*

— Våra liv tillhör inte oss, säger de unga krigarna. När Mussolini ger oss en order lämnar vi allting för att lyda. Fosterlandet är det enda som betyder något. *Vad il Duce vill är nödvändigt.*

Ett av de vanligaste argumenten för detta krig är nu den starka befolkningstillväxten i Italien som nödvändigt fordrar ökat utrymme, och tillgång till råvaror. Italien med sina 42 miljoner människor har knappast plats för mera än 25 miljoner. Folkmängden växer — tack vare den intensiva propagandan för folkökning samt förbud emot och straff för spridande av upplysning i födelsekontrollerande syfte? — med en halv miljon människor om året. Vad skall man göra med alla dessa människor — om inte decimera dem genom ett krig? Och på detta sätt fullföljа Italiens civilisatoriska uppgift i världen!

När Mussolini började sin krigiska bearbetning av den italienska ungdomen var det bl. a. i känslan av Italiens förödmjukelser och svårigheter i världskriget och de ringa framgångar man då vann. Vi hänvisa till Pier Gudros redogörelser i Tidevarvet — n:r 11 för 1935 — för den systematiska krigsuppfostran av barnen i Italien. *Nu* säger Mussolini: »Krig är nödvändigt. Ett land kan icke undvara krig och italienarna är den största nationen i världen; *den vann världskriget.*»

Och ut ifrån denna inställning står han nu beredd för det »fjärde puniska kriget» med den ständigt upprepade satsen: *Africam esse delendam!*

—

KEJSARINNAN MENEN har i de abessinska kvinnornas namn vädjat till Englands kvinnor om deras moraliska stöd under en prövande tid. »Vi vilja leva i fred vid vår husliga härd och hoppas att rätten må triumfera över orätten och konflikten lösas på fredlig väg.»

Brave när det gäller cyklar, delar och reparationer

»BRAVE velocipeder ä' BRA VElocipeder»

därom vittna med få undantag de tusentals kunder som under årens lopp köpt sina cyklar hos oss.

För en Bravevelociped är nämligen endast det bästa material och det samvetsgrannaste arbete gott nog. De *nya* cyklar vi saluföra mäta sig också med de förnämsta modern teknik kan framställa. 1 års garanti. De *begagnade* cyklar vi lagerföra i (obs.!) *vår affär* garanteras alla felfria och av högsta kvalitet. Mindre goda cyklar som icke helt eller delvis n dskrotas försäljas på annat håll där vi icke bära ansvaret för deras beskaffenhet. Man kan alltså lita på även en *begagnad* cykel om den är köpt i *vår affär*. ½ års garanti. Nyhet: Alla våra cyklar äro stöldförsäkrade, registrerade och försedda med ordn.-n:r. Billiga priser, kredit kan ordnas.

Brave - Modern cykelverkstad Vallingatan 21 - Tel. 11 95 87

Köper, säljer, byter, uthyr och reparerar cyklar

Bliv återförsäljare

för tidningen **TIDEVARVET**

Ring **20 48 42** och begär villkor

Västerhaninge Folkhögskola.

(LANDSTINGETS STATSUNDERSTÖDDA SKOLA)

Vinterkurserna (1:sta och 2:dra årskurs) börja i medio av oktober. Endast manlig ungdom fyllda 18 år. — Stora understöd för obemedlade. Samtliga kostnader för vintern med hel inackordering cirka 50:— kr. för medellös. Tel. 183, Västerhaninge.

Annaskolan-Detthowska Skolan.

ERIKSBERGSGATAN 10, STOCKHOLM. Tel. 21 55 32.

RIKTLINJER: periodläsning, individuella studier, reducerat hemarbete.

AVDELNINGAR: »Lekstuga», 4 förber. klasser, 7 elementarskoleklasser med *normalskolekompetens*. Anknytning till folkskolans 4:e o. 6:e klasser. Två grundspråk: tyska eller franska. *Gymnasiestudier* för inträde i L III.

VALFRIA KURSER i latin, maskinskrivning, stenografi m. m.

INTRÄDESPRÖVNINGAR den 29 och 30 aug. kl. 9. Upprop den 31 aug. kl. 10.

MOTTAGNING fr. o. m. den 19 aug. vard., utom lörd., kl. 11,30—12.

Ester Edelstam.

Örebro Fröbel-Seminarium

Utbildning för barnträdgårdar samt för uppfostrarinnekallet i hem, barnhem, barnkrubbor m. m. Utbildning för barns sysselsättande å sjukhus och vanföreanstalter. Fackutbildade lärarekrafter. Höstterminen börjar den 1 sept. 1935. Prospekt och upplysningar genom föreståndarinnan, Maria Kjellmark. Riks: Örebro 19 20.

FOLKHÖGSKOLAN vid **Stockholms Borgarskola**

Statsunderstödd läroanstalt.

Läsåret 1935—1936 (2 sept.—16 maj). Ett-årig huvudkurs och två-årig fortsättningskurs. Inträdesålder för manliga elever 18, för kvinnliga 16 år.

Folkhögskolan avser att genom övningar och föreläsningar giva sina elever allmän, medborgerlig bildning.

Statsstipendier för mindre bemedlade elever upp till 35 kr. pr månad.

Läga avgifter. Moderna lokaler.

Inskrivning den 26 aug.—2 sept. kl. 11—12 f. m. i Kungstensgatan 4, 1 tr. Begär prospekt.

VILHELM DAHLSTRÖM, Folkhögskolans rektor, Kungstensgatan 4, 1 tr.

DEELs KONST- o REKLAM SKOLA

HUMLEGÅRDSGAT. 17 STOCKHOLM Telefon 60 37 17

Utbildning av Reklamartister. Illustr. o. Reportagetecknare. Dekoratörer o. Modetecknare. HÖGRE ett-årig kurs. DIPLOM-kurs på 6 månader. NORMAL-kurs på 3 månader. Begär vårt stora prospekt. Anmäln. emottagas intill 15 sept.

Stockholms Borgarskola

(Förmiddags- och aftonkurser)

Rektorsexpeditionen, Kungstensg. 4, 2 tr. öppen under augusti 10—3, från 1 sept. 10—5 (lörd. 10—3). Tel. 23 01 15.

SPRÅKLINJEN. (Särskild avd. å Södermalm.) Nybörjarklasser, fortsättningskurser och konversationscirklar i tyska, engelska, franska, ryska, italienska och spanska. Ett gott tillfälle till fortsatta språkstudier efter realskolan eller 8-årig flickskola. Litteraturhistoria å förmiddagstid. Svenska (särsk. kurs för utlänningar), norska och danska. Talteknik och vårlässing (Manda Björling).

REALSKOLAN å aftontid, 3-årig. Kurser i ensk. ämnen. STENOGRAFI och MASKINSKRIVNING för skolans elever.

FOLKHÖGSKOLAN (statsunderstödd): 1-årig huvudkurs å förmiddagstid jämte 2-årig fortsättningskurs.

FÖRELÄSNINGSLINJEN: Föreläsningar i historia, geografi, litteratur- och konsthistoria samt språkföreläsningar på tyska, engelska, franska, italienska och spanska. Litteratur- och musikaftnar. — Kinematografiska föreställningar.

Inskrivning fr. 26 aug. för språklinjen kl. 10—11 f. m. och 6—8 e. m., för Folkhögskolan 11—12 f. m. och Realskolan kl. 7—8 e. m. Språklinjens filial, Timmermansgatan 28, 7—8 e. m. Läsningen börjar 2 september.

VIGGBYHOLMSSKOLAN

Internatskola för gossar och flickor.

Viggbyholmsskolan vill i sitt arbete söka ta hänsyn till de olika elevernas begåvning, arbetstakt och intresseriktning.

Skolan består av en fyraårig grundskola (förberedande klasser) samt en därpå följande 7-årig skola, avseedd att skänka en allmän medborgerlig utbildning. Elever som skola gå vidare till akademiska studier kunna inom två år nå studentexamen, övriga elever kunna anknyta till skolor för vidare praktisk-teoretisk utbildning (tekniska, merkantila eller praktiska skolor).

Såväl gossar som flickor mottagas från nybörjarstadiet. Skolan är belägen vid Stora Värtan, cirka 2 mil norr om Stockholm. Prospekt genom undertecknad, adress Viggbyholm. Tel. 50. Höstterminen börjar den 2 sept.

PER SUNDBERG.

Giron:r 1544
Tidevarvet började 1935 sin trettonde årgång.

TIDEVARVET

Lördagen den 24 Aug. 1935 — N:r 31

Prenumerera på TIDEVARVET.
Pris till årets slut kr. 3:25

Två européer.

(Forts. fr. sid. 1.)

sina första dramer, påbörjade under vistelsen i Italien och med ämnen hämtade från den italienska renässansen. Sitt dramatiska författarskap har han sedermera fortsatt, framför allt genom revolutionsdramerna, tillkomna i samband med Rollands misslyckade försök att skapa en teater för folket, där stycken med heroiska ämnen skulle slå ut den dominerande boudoir- och triangeldramatiken.

Tillsammans med några likasinnade vänner upprörs han över den futtighet och slapphet, han finner i dåtidens franska samhälle. Denna anda skall nu inte bekämpas genom vackra ord och häftiga angrepp utan genom tålmodigt arbete och personliga offer. En tidskrift grundas. Där publiceras, för en liten läsekrets, utan uppmärksamhet från pressens sida, dessutom utan ett öres honorar, Romain Rollands stora heroiska biografier över Beethoven, Michelangelo och Tolstoj, och likaledes hans väldiga romancykel Jean-Christophe. Med sina första dramer hade Romain Rolland nått en viss litterär berömmelse. Under de tio åren fram till 1912, varunder hans största litterära verk publiceras, finner man, säger hans vän och biograf Stefan Zweig, knappast hans namn nämnt i en fransk tidning. Man vågar gissa, att dessa år av tålmodig ideell strävan i det fördolda varit de mest påkostande av Romain Rollands heroiska levnadsbana.

Umgänget med mänskligheten stormän har gjort det naturligt för Romain Rolland att skaka av sig de nationalistiska fjättrarna. Heroismen och arbetet, hans konsts ledstjärnor, visar längre. Hans internationalism, i dess tidigaste form, blir en dyrkan av storheten, i vilken nationell dräkt den än uppträder, ett slags andens Paneuropa. I denna anda skriver han de heroiska biografierna. Härigenom kan han också till hjälte i konstnärsromanen Jean-Christophe välja en tysk.

Men hans idealism är alltid för aktiv, för pliktmedveten för att trivas i upphöjd oberördhet ovanför alldagens strider. Den klarnade ron i humanismens elfenbenstorn har väl för honom aldrig ens haft någon större lockelse. Kulturarvet vill han förvalta så, att massorna görs delaktiga av de stora personligheternas liv och idéer. Han kan inte syssla med konst och undgå att uppröras över lidandet och orättfärdigheterna omkring honom. Han känner sig kallad att ingripa, mana och reformera.

*

Det finns ingen motsägelse mellan Romain Rollands litterära produktion före kriget och hans oavlåtliga arbete från och med sommaren 1914 i fredens, internationalismens och det sociala framstegsarbetets tjänst. Men först kriget driver honom på allvar ut i stridsvimlet. Då kriget bryter ut, har han sedan ett eller ett par år äntligen nått internationell berömmelse. Upprörd över krigsmentaliteten och inte minst bittert besviken över hållningen hos den intellektuella eliten i de krigförande länderna, skriver han under krigets första månader i schweiziska tidningar en serie flammande protester mot kriget och förhärligandet av kriget. Dessa artiklar, samlade i bokform under titeln Ovan stridsvimlet, isolerade honom med ens och som det synes för hela hans livstid från Frankrike och de flesta av hans vänner där. Även i andra länder väckte de till att börja med den våldsammaste oviljа. Det gick så långt, att till och med de schweiziska tidningarna avböjde hans medarbetarskap. I gengäld samlar han från denna tid, visserligen långsamt, en allt större krets av hängivna vänner och anhängare över hela Europa, sedermera över hela världen.

Då kriget är slut, lyckas han förmå ett stort antal av andens stormän till undertecknande av hans bekanta »deklaration om andens oberoende», ett manifest, som i glödande ordalag uttrycker hans program om rättens företräde framför nationalistiska hänsyn och de intellektuellas plikt att vaka över att rättens intressen tillgodoses. Det är programmet för hela hans senare verksamhet. Ständigt söker han samla de intellektuella i alla länder till kamp för internationalismen, mot krig och övergrepp i varje form. Ett otal tidningsartiklar av hans penna har sett dagen, och en ofantlig massa protestaktioner har utgått från honom. Enbart den brevväxling, varmed han vill hålla vid liv varje spirande intresse för hans idéer överallt i världen och förena dessa intressen i gemensam strid, är enorm.

*

Den samling brev, artiklar, manifest och andra dokument, som han nyligen utgivit under titeln *Quinze ans de combat*, Femton års strid, visar en del av detta gigantiska arbete under åren 1919—1934. En ytterligare volym, huvudsakligen innehållande fredsartiklar, är under utgivande.

Romain Rollands utveckling under dessa femton år, efter kriget, för honom allt närmare kommunismen. Hans revolutionära inställning har nog från början till väsentlig del bestämts av oviljan mot dessa kapitalistiska demokratier, som saknade förmåga eller verklig vilja att bevara freden. Hans kommunism har således fötts av hans internationalism. Under kriget kom han i nära beröring med de landsflyktiga ryska bolsjevikledarna, med Lenin i spetsen, som då tidvis vistades i Genève. Under efter vad han själv försäkrar ett visst inre motstånd har han sedermera, inte minst som en reaktion mot vad som skett först i Italien, sedermera i Tyskland, drivits till ett allt mera decderat försvar för den ryska bolsjevismen. Han är numera ständigt parat att ställa sig på Sovjets sida mot det övriga Europa, och hans mål är att kalla andens arbetare till kamp som hjälptrupper, ett slags specialvapen i striden för arbetarklassens frigörelse. I Sovjet ser han mänsklighetens avant-garde, det enda ljusa löftet i ett förfallet Europa, där finner han ansatser till förverkligandet av det nya samhällsidealet och där, menar han också, har vi den bästa säkerheten för fredens bevarande.

Trots sin entusiasm för det nya Ryssland är Romain Rolland inte ansluten till något parti. Oavlåtligt har han hävdat samvetets skyldighet till fri prövning oavsett statsintressena. Satsen, att ett än så högt mål skulle få helga medlen, förkastar han skoningslöst. Därför är han upprörd över de politiska morden och övergreppen mot oliktänkande även i Sovjet-Ryssland, och för denna inställnings skull befinner han sig upprepade gånger i polemik, med Barbusse, grundläggaren av Clarté, och sina ryska vänner.

Genom sin sympati för kommunismen har Romain Rolland fått nya vänner, en ny internationell plattform, men kanske lika många nya motståndare. Den franska patriotismen, som han stött för huvudet genom Ovan stridsvimlet, genom sitt fördömande av Versailles-freden och det franska kolonialväldet, har ännu svårare att förlika sig med honom som vapendragare åt Sovjet. Det är betecknande för hur isolerad Romain Rolland är från sitt eget land, att ingen större Paristidning lär ha ägnat ett ord åt hans senaste bok. *Sten af Geijerstam.*

Romain Rolland: Quinze ans de combat. Les éditions Rieder, Paris 1935.

"Att lyckligt genomföra ett krig"

(Forts. fr. sid. 1.)

vårt medvetande. Men dit syfta de som tro på krigets nödvändighet, uttryckt i följande sats: »Det civila luftskyddet måste tränga in i varje skrymsle och vrå, till varje enskild individ».

I »Sveriges försvar» maj 1935 förekommer en artikel om gasmasken. Jag citerar några meningar: »På gasskyddets område kan intet improviseras. *Fullständig krigsberedskap måste här vara för handen i avseende på såväl material som utbildning*». Med andra ord, vi måste alltid, årsklass efter årsklass, vara beredda för krig, öva oss med gasmasker och se till att förbättringar göras på detta ofullkomliga ting som därigenom fordrar nya typer o. s. v. Man tror, att ge vi blott militär och civilbefolkning tillräcklig utbildning kan vi lugnt gå det kemiska kriget till mötes. Fienden skulle genom bara vissheten om vår förberedelse kunna avstå från gasanfall! Och skulle mot förmodan ett sådant anfall ske äro vi trygga, ty vi äga i gasmasken det säkraste skydd mot stridsgasernas verkningar. Detta är att insöva befolkningen i en trygghet som inte existerar. Ty fortsättningen av artikeln innehåller en redogörelse för alla de svårigheter vederbörande haft och har för att göra gasmasken effektiv. Gummi är det bästa material, men vi sakna räämnet i landet och vid längre förvaring är det inte hållbart. Man har i gasmask m/31 från Akers krutbruks gasmaskfabrik stannat vid gummerad väv som måste förvaras i konstant temperatur i mörka lokaler och helst förpackas i igenlödda lådor innehållande kvävegas. Filterbehållaren tillverkas av denna modell i så stora dimensioner att den måste bäras i särskild väska och kopplas till ansiktsskyddet medelst en andningsslang. Imskivor måste finnas i ögonskydden för att uppsuga fuktighet, vilket i synnerhet i vårt klimat vintertid innebär svårigheter. O. s. v.

»Vilka delar av civilbefolkningen skola prisgivas åt de förluster och psykiska påfrestningar, som otvivelaktigt kunna bliva följden av bristande gasskydd?» utbrister författaren och tillfogar, att nu ligger det i regeringens hand att lösa vårt gasskyddsproblem. Ha vi verkligen ett gasskyddsproblem? En olöslig fråga är inget problem.

När man på ett fotografi ser en skara människor i gasmask, vilka känslor griper en? Är det stolthet över den mänskliga intelligensen? Förena sig verkligen mänskliga krafter för att ikläda oss detta tryne?

Harald Hjärne har yttrat: »Fädernelandets försvar betyder rättsordningens hävdande utåt». Kan krigets vågskål någonsin ha något med rättsordningen att göra? Ekonomisk makt och endast det avgör krig. Och Tysklands rättsordning ligger i grus och aska därför att ledningen med kejsaren i spetsen ansåg krig vara det naturliga sättet att lösa konflikter stater emellan.

Greta Wavrinsky.

TIDEVARVET
Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.
EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiro 1544.
PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6: —, / alvår kr. 3: 25, kvartal kr. 1: 75. Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
1 text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1935
Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.-B.

Lärlingskurserna i Hushållsgöromål
för unga flickor
vid Stockholms stads skolor för husligt arbete
börja å nedan angivna tider

Kurs I, som närmast motsvarar den 2-åriga lärlingsskolan och avser att giva en grundläggande utbildning för blivande husmödrar eller hembiträden, omfattar praktiskt hushållsarbete med tillhörande teoretisk undervisning jämte sömnad och kommer att pågå 3 förmiddagar i veckan (5 tim. pr gång) under 1 läsår om 35 veckor, börjar den 4 sept.
Kurs II, som omfattar praktiskt hushållsarbete med tillhörande teoretisk undervisning, skall pågå 1 eftermiddag i veckan (5 tim.) under 1 läsår, börjar den 3 sept.
Båda kurserna äro avgiftsfria.
Inträdesfordringar: fullgjord fortsättningsskolplikt el. eljest fyllda 15 år.
Vid anmälan skall prästbet. uppvisas o. skolbet. i styrkt avskrift avlämnas.
Endast i Stockholm mantalsskrivna personer vinna inträde.
Anmälningar mottagas å exp. Kungsholmsgatan 16, 1 tr. Tel. 53 35 57, kl. 9—11,30 och 12—4 (lörd. 9—1).
Yrkesskoldirektören.

LUNDSBERGS SKOLA
Internatskola för gossar, Värmland.
Realskola samt 4-årigt latin- och realgymnasium.
Studentexamensrätt sedan år 1908.
Årsavgifter: från Kr. 1,900 (kl. 1) till Kr. 2,600 (ring IV). Fr. o. m. nästa höstterminen anordnas en tvåårig, praktisk utbildningslinje (handelslinje) såsom överbyggnad på realskolans fjärde klass, avsedd att föra fram till praktisk realexamen.
Allmänt upprop hålles den 6 september.
Prospekt och upplysningar på begäran.
EINAR GAUFFIN, Rektor.
Postadress: Lundsbergsskola.

VILLA VETTRA FLICKPENSION för huslig utbildning
börjar sin 3 månaders lärorika husmoders-, handarbets- o. vävkurs 15 sept. för bildade flickor. Fackutb. lärarinnor, vallria ämnen, nut. bekv. Bad, tennis, omvårdnad. Beg. prosp. *Elvira Giöbel*, Hammar, Askersund. Tel. Hammar 10.

Vid Carin Kernells Slöjdskola och gästhem,
Södertälje, gives tillfälle att förena rekreation och bad med roande sysselsättning, vävning, sömnad och all slags konstslöjd samt för lärarinnor undervisning i skolslöjd. Allt valfritt, billig helinack. och tillfälle till tysk och engelsk konversation. Prospekt mot porto. Tel. 16 14.

A.-B. STOCKHOLMS TILLSKÄRAREAKA
Statligt understödd och inspekterad anstalt. Aftonkurs börjar den 16
Begär prospekt och mönsterprislista.

Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.
Husmoderskurs, 2 terminer, närmast avsedd för flickor med högre skolbildning, börjar 26 Aug. Anmälan snarast möjligt.
Pratisk yrkeskurs, 1 termin, för utbildning av hushållerskor och kokerskor, börjar 26 Aug. Formulär för ansökan sändes på begäran. Anmälan snarast möjligt.
Lärarinnekurs för skolkök, 3 term. börjar i Jan. Anmälan före 1 okt.
Närmare upplysningar per telefon 568. Program gratis och franko.

Vävskolan med mönsterritning och heminredning.
För vävkunniga: Komposition m. provvävning. Färglära m. naturstudier. Materialära m. handspinning. Vävteori. Heminredning.
För nybörjare: Hemvävnad. Yrkes- o. pedagogisk utbildning.
Skolhem m. billig pension. Tel. 234.
Sigtuna Vävskola. *Mary van Rijswijk.*

NORRKÖPINGS STUVLAGER
KLÄDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta ersaken till våra bill. priser.

Föreningen Årsta · Stockholm
Förstklassigt Damhotell
Norrlandsgatan 8—10 (invid Normalmstorg), Stockholm.
Ljusa rum med varmt och kallt vatten och telefon.
Gott bord. Vackra, trevliga samlingslokaler.
Telefoner: 20 92 57, 20 92 58, 20 95 54, 20 97 50 | Telegramadress: Årstaklubben, Stockholm.
Enkelrum 4.50—6 kr. Dubbelrum 8—10 kr.

Tyringe Helpension,
Hindås — enda statsunderstödda 8-klassiga internatlärverk för flickor — börjar i höst sitt 27:de läsår.
Avgångsbetyg med normalskolekompetens. Inträdesfordringar: 4-årig eller 6-årig folkskola eller motsvarande kunskaper. Ordnad övergång till gymnasium. Förbered. klasser (även för gossar). *Praktisk-teoretisk linje.* Skol- och inackorderingsavgift i de lägre klasserna 1,500 kr., i de högre 1,800 kr. per helt läsår. Årsredogörelse på begäran.
Rektor Ester Boman, Hindås. Tel. 6.